

Listy Bdelost'

Tento leták je určený na prvé predstavenie nového časopisu.

Umožňuje utvoriť si približný obraz o jeho určení a obsahovej stránke. Obsahuje popis zamerania časopisu, prehľad pripravovaných tém a niekoľko ukážok z článkov.

Zameranie časopisu.

Základom účinkovania tohto časopisu – ale aj občianskeho združenia *Hnutie Bdelost'*, ktoré je jeho vydavateľom – je pôsobiť v spoločnosti *slovom, vyslovenou pravdou* o spoločnosti. Rozpoznať *podstatné* spoločenské javy, pomenovať ich pravým menom a vyzdvihnúť do vedomia. Na základe poznania priniesť riešenia vychádzajúce z podstaty javu, z pravdivého obrazu skutočností – hlavne riešenia nachádzajúce sa v priestore slobodného, nezávislého konania občanov a bezprostredne dostupné aj jednotlivcom.

Je to pôsobenie poznaním, ktoré oslobodzuje spoločnosť, ktoré vynesie pravdu o veciach – jasne a zrozumiteľne vyjadrenú – z podvedomia do vedomia, z prítmnia na jasné denné svetlo. Ako keď v Andersenovej rozprávke *Cisárovo nové šaty* dieťa nahlas vykričie to, čo sice všetci vidia, ale odmietajú veriť vlastným očiam, súc pod vplyvom konvencii; alebo si aj uvedomujú *čo* vidia, ale boja sa vysloviť to nahlas, a zvolat' „Cisár je nahý!“.

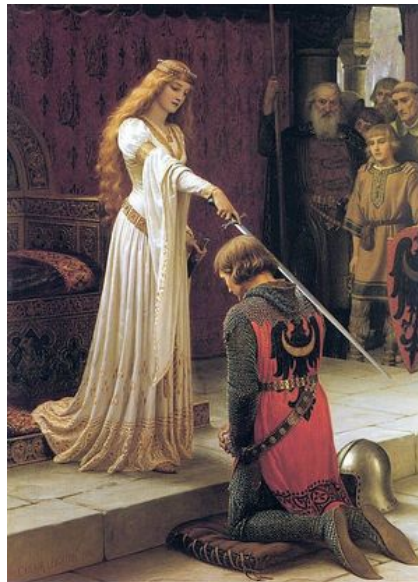
Je to kresťanstvo vzpriamené, so zdvihnutou hlavou; jeho uplatnenie vo všetkých oblastiach spoločnosti a dovedenie až do dôsledkov všedného, každodenného života. Je to hľadanie kresťanstva „v Duchu a pravde“ (Jn 4.23,24).

Hlásime sa k odkazu časopisu *Sophia*, ktorý vychádzal na Slovensku v rokoch 1993-99 (www.sophia.sk/archiv).

Pripravované témy.

Duchovné, kultúrne a národné buditeľstvo. * Štát a svetonázor. Svetonázorová sloboda alebo útlak? Aký svetonázor zastupuje štát? * Školstvo a svetonázor. Právo na nematerialistické školstvo. Aký svetonázor zastupuje jednotné štátne školstvo? * Internet na školách. Mravná stránka technickej výchovy. * Príklady kresťanských riešení spoločenských neuhov. * Obrana nenarodených. * Hmotná bieda. * Bezdomovci. * Sociálny mier. * Hospodársky život a mravný rozmer človeka. Zásada bratstva v hospodárskej oblasti namiesto trhu. * Nezamestnanosť. Človek ako surovina. * Kresťanská sústava včasnej výstrahy. Premeny zla v čase a rozpoznávanie jeho nastupujúcich podob. * Spoločenská a osobná etiko-

terapia a etikoprevencia. * Vnášanie vedomia do rutinného spoločenského konania. Spoznávanie nevnímaných dôsledkov mimovoľného konania. * Oslobodzovanie sa od konvencii. * Z čoho žije zlo? Nevedomá podpora nežiadúcich javov. Skryté podoby života zla. Odhaľovanie miest, kadiaľ žijeme nežiadúce javy, a prípadov, kedy sme nevedomými služobníkmi zla. * Bdelosť v každodenných činnostiach – v zamestnaní, nakupovaní, výchove... * Nespolupráca so zlom. Priestor vlastnej slobody napomáhať k náprave. Neprepožičiavanie sa zlu. * Porušovanie práv rodičov vo vzťahu k ich deťom. Kradnutie detí rodičom. * Význam rozprávok a ich záchrana. Rozbor slovenských rozprávok. * Priama demokracia. *

Osobná zodpovednosť a jej neprenosnosť na druhých. * Manipulácia. Masmédiá. Reklama. * Tunelovanie pojmov. * Pyramídálne „hry“ a spoločensky prospešné využitie ich zákonitostí. Geometrický rad. * Eutanázia – jej pozadie a súvislosti. * Verejná hygiena – ochrana tela, či duše? * Božia výchova. * Štát a veda. Smú byť na základe materialistického *výkladu* čiastkových vedeckých poznatkov ukladané občanom povinnosti a obmedzenia? * Duchovná veda. * Fraktálová geometria. Samopodobnosť v duchovných javoch.

Ukážky z článkov.

● Táto myseľ plná citov a myšlienok vznešených, tento duch vôle bohatierskej a dobrej je zárodom i zámerov takže vznešených a dobrých, je tým samým i zárodom skutkov budúcich, skutkov a dejov bohatierskych. Duch náš národný hneď za prvopočiatkov svojho báječného myslenia utvoril si ideále krásy, pravdy a dobra a umel jich aj zosobniť

v bohatieroch veľkých, na dejišťe vyviest' v skutkoch a dejoch slávnych. Národ, ktorý takto krásne ideále muža i ženy, bohatierov i jejich pannien, jakí sú naši kráľeviči a jejich zlaté panny, vystavil si; národ, ktorý toľko zakladá na kráse, pravde a dobru, ktorý tak jasne vidí víťazstvo jeho a povesti o tom prechováva z dávnej minulosti na budúcnosť a nimi svoju dušu kŕmiť neprestane; národ takýto nielen hoden bude lepšej budúcnosti, ale istotne aj dojde jej... (Pavol Dobšinský: Úvahy o slovenských povestiach).

● Je to teda hodnotový systém, ktorý rozčleňuje nediferencovanú skutočnosť na objekty, ktoré potom nazývame „reálne existujúcimi“; a ktorý vyberá z plnosti vnímania tie prvky, ktoré budeme vnímať a tie, ktoré vnímať nebudeme. Na tento podvedomý predvýber faktov upozornil H. Poincaré. Ukázal, že ešte aj v základoch takej exaktnej vedy, akou je fyzika, stoja etické a estetické hodnoty, ako krása a pod. Z množstva hypotéz, ktoré sa ponúkajú na vysvetlenie empirických dát, fyzik bez výčitiek svedomia vyberá jednu a nehanbí sa povedať, že je pravdivejšia, pretože je jednoduchšia, elegantnejšia, účelnejšia. T. S. Kuhn ukázal, že veda robí takéto predvýber už pri voľbe empirických dát, ktoré hodlá alebo nehodlá spracovávať. Postupuje teda nevedecky, pretože si vyberá iba niektoré fakty s cieľom podporiť a zúplniť už vopred danú paradigmu myslenia. Ostatné ignoruje. Až keď sa tlak faktov na nevnímanej strane reality nahromadí, vynúti si kolaps starej paradigmy. Vznik novej paradigmy sprevádza definovanie nového pojmového aparátu, ktorý tú istú realitu štruktúruje úplne iným spôsobom. Sústreďením vzniká určitý druh slepoty pri vnímaní. Zaujímavé je, že túto slepotu, nevhodnosť starých konceptov, sme spravidla schopní odhaliť až potom, keď nastane nejaké zlyhanie v praktickom živote, v aplikačnej oblasti. Na tento fakt upozornil aj M. Heidegger. Podľa Heideggera veci začínajú pre nás existovať až vo chvíli nejakého zlyhania, nedostatku (breakdown) - inak splývajú s pozadím. Ako zhrnutie tohto odseku môžeme povedať, že spôsob, akým si človek utvára svet okolo seba, je premietnutím jeho hodnotového systému. To platí tak o vnímaní, ako aj o konaní. (Emil Páleš: Etické implikácie výskumu v umelej inteligencii).

● Úlohou školy je pripraviť najmladšie pokolenie do života, do sveta, na život vo svete. Lenže už tu, v základoch školstva, sa pohybujeme celkom v rovine svetonázoru. Vari možno pripravovať niekoho na život vo svete, a nemať pritom na svet žiadny názor? Do akého sveta sú žiaci v škole pripra-

vovaní? Na život v akom svete? Jedni vravia, že človek sa skladá z tela, duše a ducha, ako osobitných skutočností, druhí zastávajú názor, že človek má len hmotné telo, a tejto hmote pripisujú aj tie prejavy človeka, ktorým sa hovorí duševné a duchovné. To sú dva póly predstáv o podstate človeka – a štát jeden z nich *uprednostňuje*. Ak život človeka v tomto svete je iba samoúčelná a uzavretá záležitosť, príprava do *takého* sveta bude prirodzene vyzerat' inak, než príprava do sveta, ktorý je v nejakom vzťahu so svetom duchovným, navyše ak pozemský úsek života má dopad na jeho *pokračovanie* inde. Iná je príprava na iné. Najprv sa musí povedať *na čo, kam* sú deti pripravované, a až potom, *na tom základe* možno odvodit' a zdôvodniť *ako* sú pripravované. Z tých istých dôvodov, pre ktoré v slobodnej a demokratickej krajine nie je možné jednotné štátne náboženstvo a cirkev, z tých istých dôvodov nie je možné ani jednotné štátne školstvo a štátne predpisy v strategických záležitostiach pre neštátne školy. (Peter Kmetek: Školstvo a svetonázor).

● Jestliže jsou dnes lidé málo nakloněni k nepředpojatému úsudku o zasahování duchovního života do sociálního organismu, pak to pochází z toho, že si zvykli představovat si duchovno pokud možno daleko od všeho materiálního a praktického. Zároveň lze však vidět i neschopnost umožnit přechod od toho, co lidé nazývají dobrým, láskyplným, blahovolným, poctivým a mravným, k tomu, co obklopuje člověka ve vnější skutečnosti, ve všedním životě jako působení kapitálu, odměňování práce, spotřeba, výroba, oběh zboží, úvěry, bankovníctví a bursa. (Rudolf Steiner: Hlavní body sociální otázky).

● Šírenie kresťanstva sa dialo súbežne s pokračujúcim „zostupom“ vedomia ľudstva do hmoty, ktorý vyvrcholil koncom 19. storočia. Tento zostup, aspoň vo svojom vrcholnom štádiu, nutne musel byť sprevádzaný úplným zastretím skutočnosti spätosti človeka s Bohom, ktorá dočasne prestala byť niečím ľudmi *živo uvedomovaným, bezprostredne prežívaným a každodenne zakúšaným*. Ovocím toho je samostatný, svojbytný, seba-vedomý, v istom zmysle slova slobodný človek s vyvinutým silným egom, *pozemským* vedomím ja. Tým tento zostup v zásade splnil svoju úlohu a nasleduje výstup – „vyťahovanie“ vedomia ľudstva späť do duchovného sveta. To, naopak, nevyhnutne bude spojené aj s postupným prebúdzaním, privádzaním ľudí k opätovnému uvedomeniu si skutočnosti spojitosti človeka s Bohom, vrátane jeho plnej závislosti na ňom. Na základe *skúsenosti* sa pozornosť ľudí opäť začne váž-

ne obracať ku kresťanstvu, v jeho *základnej, svetskej* podobe medzitým už pomerne rozšírenému. Ako to bude prebiehať? (Peter Kmetek: Cesta z bezmocnosti).

● Všetci ľudia, na základe svojej dôstojnosti, pretože sú osoby, totiž bytosti obdarené rozumom a slobodnou vôľou, a teda osobnou zodpovednosťou, sú svojou prirodzenosťou povzbudzovaní a viazaní mravnou povinnosťou hľadať pravdu, predovšetkým pravdu náboženskú. Tiež majú povinnosť pridržiat' sa poznanej pravdy a zariadiť si celý svoj život podľa jej požiadaviek. -Vykonávanie náboženstva svojou vlastnou podstatou spočíva najmä v dobrovoľných a slobodných vnútorných úkonoch, ktorými sa ľudská bytosť obracia priamo k Bohu. Žiadna čisto ľudská moc nemôže ani nariadiť, ani zakázať tieto úkony. (II. Vat. konc.: Dignitatis humanae 1-3).

● Na gestu anděla můžeme však postřehnout ještě jinou pozoruhodnou skutečnost. Je totiž totožné s gestem Kristovým na Steinerově sousoší s Luciferem a Ahrimanem – gestem, jímž odkazuje obě síly překážek do jejich mezi a zjednává mezi nimi rovnováhu, v níž je možná svobodná existence člověka. Anděl tu tedy působí jako představitel sil Kristových. Vyjadruje to skutočnosť, že počínaj naše doba pôsobí Kristus v duchovnom okruhu Země, především skrze hierarchii Angeloi, jak o tom mluví Rudolf Steiner ve svém „Duchovním vedení člověka a lidstva“. Pro člověka příští, slovanské kultury, který vystoupí k éternému zření, uchopí své pravé duchovní já a spojí se se svým andělem, to bude zároveň znamenat bezprostřední setkání s Kristem. To vše je ovšem dáno jako možnost, jako záměr duchovních mocí. Uskutečnění je ponecháno svobodné vůli člověka. To bychom měli mít na mysli s pocitem odpovědnosti právě my, kteří patřime

ke slovanské větvi lidstva, od níž se toto skutečně očekává. (Zdeněk Váňa: Slovanský člověk - rozbor skice).

● Chcempoložit' dôraz na osobnú známosť s prichádzajúcim Pánom. A myslím, že veľkou známkou osobnej známosti s Ním je vyhľadávanie spoločenstva s Ním. Nemôžem veriť, že takí, čo nevyhľadávajú spoločenstvo s Ním teraz, príliš túžia po Jeho príchode. Verím, že je to pre nás veľmi dôležité, aby sme rozpozнали pravú povahu prítomného svedectva Ducha Svätého. Je to predstavenie samého Krista srdciam tých, čo sú Jeho vlastníctvom. Dúfam, že mnohí tu prítomní spoznali zo skúsenosti realitu týchto vecí. Ak nie, mali by sme sa prebudiť v srdci a skúmať vo svedomí svoj stav. (C. A. Coates: Jasná Hviezda Ranná).

● Keď tisíce, stovky alebo aj len desiatky ľudí prídu o strechu nad hlavou hromadne, napríklad pri živelnjej pohrome, vtedy pomáha štát, armáda, obce aj jednotlivci. Vytvorí krízové štáby, postavia stany, prinesú deky, robia zbierky, *bezodkladne* hľadajú náhradné ubytovanie, hoci aj núdzové, pretože je *neprípustné*, aby ľudia ostali pod holým nebom. Keď bezdomovci prichádzajú o prístrešie jednotlivci a z iných príčin, sú ponechaní vonku. Vari znášajú pobyt pod holým nebom lepšie? Rovnako trpia zimou, tak isto sú v ohrození života, tiež si nevedia pomôcť sami – a okolo nás sú ich už *tisíce!* Tisíce obetí pohromy – nie živelnjej, ale spoločenskej a morálnej – ponechaných bez pomoci práve v tom základnom: kam sa uložiť na noc. Je to zlučiteľné s živým kresťanstvom a v súlade s ním, ak sa tomu spoza okien svojich domovov iba nečinne prizeráme? Kde pre nich nájsť tisíce náhradných, aspoň núdzových príbytkov? Sme *naozaj* tak bezmocní? (Peter Kmetek: Bezdomovci).

● Kričím a budím svojich susedov a hovorím im: kričte aj vy a bud'te svojich susedov a povedzte tým susedom, aby kričali aj oni a budili svojich susedov, pretože zajtra môže byť neskoro. (Kamil Peteraj: Kričím).

Listy Bdelost'. Nadkonfesný časopis pre hľadanie kresťanstva v Duchu a pravde v zmysle Jn 4.23,24. Vychádza mesačne, v elektronickej i papierovej podobe. Zodpovedný redaktor: Peter Kmetek. Vydáva: občianske združenie *Hnutie Bdelost'*, P.O.Box 17, 810 00 Bratislava 1. Časopis si možno objednať poštou, na info@bdelost.sk alebo na 0902-24 24 93. Elektronicná podoba je zasielaná bezplatne. Dobrovoľné príspevky na účet občan. združenia *Hnutie Bdelost'* uvedený na www.bdelost.sk sú vítané. Obrázky: E. B. Leighton: *Pasovanie na rytiera (The Accolade)*; 2.obrázok: ?.